

Het zweetspoor

Foto: Berend te Hennepe

In een serie artikelen behandelt zweetwerkspecialist Bart Castelein verschillende aspecten van het zweetwerk. In deze aflevering legt hij onder meer uit wanneer een zweetspoor kan worden gevolgd en waar je onderweg op moet letten.

Is de aanschotplaats gevonden dan is het zaak om je een goed beeld te vormen van de aanwezige 'Pirschzeichen'. Daarnaast zegt het gevoel dat de schutter onmiddellijk na het schot heeft doorgaans veel over het afkomen. Op basis hiervan kun je een eerste prognose van de nazoek maken. Heb je longzweet gevonden, heeft de schutter het stuk zien afspringen in de dekking en na een boel gekraak op één locatie niets meer gehoord, dan ligt het voor de hand dat het beschoten stuk er zal liggen. Worden er op de aanschotplaats botdelen van een looper gevonden, dan is het een totaal ander verhaal.

Wachten

Door je te bekwamen in het aanspreken van de pirschzeichen kun je anticiperen op de komende nazoek. Hierdoor neemt de kans dat het wild uiteindelijk binnenkomt toe. Uitgangspunt is altijd het dierenwelzijn, maar hier wringt al gauw de schoen. Het gevoel zegt dat je

na het schot zo snel mogelijk de jacht tot een goed einde moet brengen. Het stuk moet uit zijn lijden worden verlost en daarna binnen de kortste tijd de koeling in! Bij een minder goed geplaatst schot kan echter, door ondoordacht handelen na het schot, de nazoek extreem moeilijk, zelfs onmogelijk worden. Wachten, daarna rustig de aanschotplaats zoeken en inspecteren is het credo.

Als er longzweet op de aanschotplaats is gevonden, kun je na een uur gerust met de hond gaan zoeken, vermoedelijk ligt het stuk binnen 100 meter. Als een dier na 150 meter niet ligt, kun je niet langer uitgaan van een bladschot. Stilletjes weggaan en wachten dus! Het is aannemelijk dat we nu te maken krijgen met een langere nazoek en een lastig spoor. Vuistregel voor professioneel nazoeken: wacht een uur voordat je begint met nazoeken, vind je het stuk na 150 meter niet wacht dan minimaal vier uur!

Waarom niet onmiddellijk met de nazoek starten?

Het volgen van een 'warm' spoor is erg moeilijk voor een hond. Een spoor kun je het beste voorstellen als een brede tunnel van geur. Hoe 'kouder' het spoor hoe smaller, dus des te gemakkelijker voor een hond te volgen. Daarnaast kan een hond op een koud spoor veel beter het verschil ruiken tussen een gezond en een ziek stuk wild. Dit leidt ertoe dat de hond veel spoorvaster is. Aan een ervaren hond is overigens te merken of het stuk ziek genoeg is om binnen te krijgen, dan wel dat de hond ervan overtuigd is dat het niet lukt. Zelfs dagen na het ontstaan van de verwonding! Een andere belangrijke reden om minimaal vier uur te wachten met nazoeken is om het beschoten stuk ziek te laten worden. Wordt een beschoten stuk met rust gelaten, dan vermijd je dat een dier voor zoekende jagers weer op de vlucht slaat. Gaat het zieke stuk in het wondbed dan zal de fysieke conditie

snel achteruitgaan, ook al heeft het stuk geen beschadiging aan organen of botten. Het sterft in het wondbed door de verwonding of krijgt koorts, wordt stijf en daarmee gemakkelijker te stellen door een ervaren zweethond. Ga je direct achter een aangeschoten stuk grofwild aan, dan zal het op de vlucht slaan en een verdraaid lastig spoor achterlaten voor de hond.

Wachten, daarna rustig de aanschotplaats zoeken en inspecteren is het credo

Markeren

Kun je het zweetspoor op het oog volgen, dan is het verstandig dit te markeren met bijvoorbeeld tissues. Vermijd dat je door het spoor loopt; moet je terug dan is het spoor niet vertrappt. Is na een regenachtige nacht het zweet van het spoor afgespoeld, dan is het handig wanneer je nog enkele

Foto: Erik van Til

Longzweet op de aanschotplek markeringspunten hebt in de vorm van achtergelaten tissues. Bovendien voorkom je door niet over het spoor te lopen dat er meerdere zweetsporen verknoopt raken, die de hond eerst moet zien te ontrafelen! Naast zweet is er op

het zweetspoor veel te ontdekken dat een indicatie over de treffer kan geven. Is een varken binnen vijftig meter al meerdere keren tegen een boom gelopen, dan zal het wel liggen, net als een stuk dat het zweet duidelijk naar

Foto: Bart Castelein

PRAKTIJKTIPS

twee kanten 'sproeit'. Voor een honden-neus bestaat het zweetspoor uit veel meer componenten dan enkel zweet, denk hierbij aan bodemverwonding, omgewoeld blad, de individuele geur van een stuk wild en ga zo maar door! Hierdoor kan de hond een voor ons onzichtbaar spoor nog volgen.

Langere nazoek

Tijdens een langere nazoek zijn er voor een geoefend oog meer van dit soort pirschzeichen op het spoor te herkennen. Deze kunnen iets zeggen over de treffer en over de gedragingen van het zieke stuk. Wondbedden zijn plekken waar het zieke stuk heeft gezeten; aan de plek waar zweet ligt kun je soms aflezen waar het dier verwond is. Drupbedden zijn plaatsen waar een stuk gestaan heeft om te luisteren en een veilige aftocht te 'plannen'. Deze zijn te herkennen aan plasjes van gedruppeld zweet.

Ook na een kilometer kun je op het spoor nog een botdeel of pensinhoud vinden. Is sprake van een loperschot dan zie je regelmatig dat het zweet dat aan

de verwonde loper kleeft, wordt afgeveegd aan omgewaaide bomen. Loperschoten kun je in zijn algemeenheid herkennen aan het feit dat de gezonde voorloper een breed uitgezette prent oplevert. Een weidwondschot soms aan de korte pasjes die het stuk neemt.

Tijdens veel zweethondenproeven is halverwege het spoor al een 'wondbed' gemaakt dat de hond dient te verwijzen, in de praktijk vind je een wondbed vrijwel alleen maar vlak voor de finale, het stuk ligt of zit dan iets verderop in het wondbed. Regelmatig zie je meerdere wondbedden vlak bij elkaar. Weet je dat een stuk een krelschot heeft dan kun je door laaghangende takken, waar het stuk onderdoor is gewisseld, om te draaien nog wel eens afgeveegd zweet vinden. Op de bodem is vaak al niets meer te zien.

Geen vast patroon

Het spoor van een gewond stuk grofwild heeft geen vast patroon, wel kun je na een paar honderd nazoeken bij benade-

ring vertellen hoe een nazoek bij een bepaalde verwonding zal verlopen. Soms maakt het wild de nazoek extra lastig door een *Widergang* te maken: het stuk loopt over het eigen spoor weer terug, soms over honderden meters. Daarnaast komt het voor dat het wild zijn eigen spoor kruist (vooral reeën) of vlucht door water. ■

Stichting Zweethonden Nederland

Heeft u een zweethond nodig? Kijk op de site van Stichting Zweethonden Nederland (www.zweethonden.nl) waarop de zweethondenlijst is te vinden. Hierop staan alle gecertificeerde zweethonden-teams per provincie gerangschikt. Ook als u denkt te hebben misgeschoten, aarzel niet en roep de hulp van een van de zweethondengeleiders in. Ze zijn ervoor! Op de site vind u onder 'letselherkenning' voorbeelden van zaken die u op een aanschotplek kunt aantreffen.

Op het zweetspoor is veel te ontdekken dat een indicatie over de treffer kan geven

Foto: Berend te Hennepe